

กรมอนามัย
DEPARTMENT OF HEALTH

ผลการดำเนินงาน(Quick Win) ไตรมาสที่ 1
ประจำปี พ.ศ.2562 และโครงการเสนอขอรับการสนับสนุน
งบประมาณประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563

โดย

นพ.กิตติ ลากสมบัติศิริ

เลขาธิการคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูประบบบริหารและวิธีทำงาน

กลุ่มที่ 4 กลุ่มผู้สูงอายุ

ประชุมคณะกรรมการขับเคลื่อนภารกิจหลัก กรมอนามัย ครั้งที่ 1/2562

วันที่ 4 ธันวาคม 2561

ผลการดำเนินงาน ปีงบประมาณ พ.ศ.2562 ไตรมาส 1

ยุทธศาสตร์ที่ 1 ส่งเสริมสุขภาพ 5 กลุ่มวัย
ประเด็นยุทธศาสตร์ย่อย 1.5 ส่งเสริมผู้สูงอายุไทยเพื่อเป็นหลักชัยของสังคม

เป้าประสงค์ ผู้สูงอายุสุขภาพดีดูแลตนเองได้และมีคุณภาพชีวิตที่ดี

ตัวชี้วัดหลัก อายุคาดเฉลี่ย ของการมี สุขภาพดี (Health – Adjusted Life Expectancy: HALE) 75 ปี

A	A	I	M
<ul style="list-style-type: none"> ✓ ประเทศไทยมีประชากร 66.15 ล้านคน เป็นประชากรผู้สูงอายุ 11.5 ล้านคน หรือร้อยละ 17.48 ✓ ดัชนีสังคม ร้อยละ 96.90 ดัชนีบ้าน ร้อยละ 2.52 และดัชนีเตียง ร้อยละ 0.57 (HDC 18 พ.ย. 61) ✓ ผู้สูงอายุที่มีสุขภาพดีไม่มีโรค ร้อยละ 5 (สอส. ร่วมกับ HITAP) ✓ สถานการณ์การดำเนินงาน ผู้สูงอายุ ❖ Long Term Care <ul style="list-style-type: none"> ▪ ตำบล LTC ผ่านเกณฑ์ จำนวน 5,199 ตำบล (ร้อยละ 71.7) ▪ CM 5,599 คน ▪ CG 27,234 คน ▪ CP 158,066 ฉบับ ▪ ผู้สูงอายุได้รับการดูแล 188,917 คน ❖ ส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุและ ป้องกันภาวะสมองเสื่อม <ul style="list-style-type: none"> ▪ ผู้สูงอายุมีพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์ ร้อยละ 54.42 ▪ นวัตกรรม App ส่งวัย สมองดี ❖ พระสงฆ์กับการพัฒนาสุขภาพ <ul style="list-style-type: none"> ▪ พระอสม. 802 รูป ▪ วัดส่งเสริมสุขภาพ 4,041 วัด ❖ แผนงานทันตสุขภาพสำหรับ ผู้สูงอายุ <ul style="list-style-type: none"> ▪ นวัตกรรมการดูแลสุขภาพช่องปากผู้สูงอายุ จำนวน 13 เขต (35 จังหวัด) ▪ ผู้สูงอายุเข้าถึงนวัตกรรมช่องปากฯ 3,310,153 คน ▪ ผู้สูงอายุ มีส่วนร่วมในการดูแลช่องปากฯ 4,109 ชมรม ▪ ผู้สูงอายุ มีพื้นที่ใช้งานอย่างน้อย 20 ซี 4 คู่สบ ร้อยละ 57.9 (National Survey) 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ ชี้แจงแนวทางการดำเนินการส่งเสริม ป้องกันสุขภาพผู้สูงอายุแก่ผู้รับผิดชอบ Cluster กลุ่มผู้สูงอายุ ส่วนกลาง/ศอ/จว. ❖ MOU ความร่วมมือการพัฒนาเชื่อมต่อระบบ โปรแกรม Long Term Care และประชุม VDO Conference การใช้ระบบ โปรแกรม Long Term Care Plus ❖ ขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ด้านการดูแลส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุ กรมอนามัย ❖ ประชุมขับเคลื่อนงาน ธรรมนูญสุขภาพพระสงฆ์ 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ พัฒนาหลักสูตรอบรมฟื้นฟูความรู้ Care Manager และ Caregiver ❖ พัฒนาหลักสูตรพระคิลานปฏิฐาก (พระอาสาสมัครส่งเสริมสุขภาพประจำวัด-อสม.) ❖ การสร้างและพัฒนานวัตกรรม การส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุ และนวัตกรรมในพื้นที่ต้นแบบ (4 นวัตกรรม) 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ บูรณาการความร่วมมือกับ ภาคีเครือข่าย (Partnership) <ul style="list-style-type: none"> ▪ 4 + 2 กระทรวง (มท-พม-ศธ-สธ-รง-ดศ) ▪ สปสช. ▪ มหาวิทยาลัย ▪ สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ❖ มาตรการการดำเนินงาน <ul style="list-style-type: none"> ▪ กลไกคกก.ร่วม สธ และ สปสช., คกก.ดำเนินงาน ส่วนกลางและในระดับพื้นที่, คกก.พขอ. และกลไกชมรมผู้สูงอายุคุณภาพ ▪ ประสานแหล่งเงินทุน (สปสช. สสส. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น) ▪ ขับเคลื่อนแนวทางและมาตรฐานการดูแลผู้สูงอายุ ▪ สร้างช่องทางการสื่อสาร สาธารณะที่ประชาชนเข้าถึงได้ง่าย ร่วมกับเครือข่าย ▪ พัฒนานโยบายและขับเคลื่อนการดูแลผู้สูงอายุ โดยใช้หลักการ 3 S

ผลลัพธ์ (Out put)

- **ร้อยละ 80** ของการพัฒนาทักษะกายใจของผู้สูงอายุ
- **ร้อยละ 50** ของพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์
- มีนวัตกรรมการดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะสมองเสื่อมโดยครอบครัว / ชมรม **4 นวัตกรรม**
- ผู้สูงอายุได้รับการดูแล **200,000 คน**
- มีนวัตกรรม LTC 1 ตำบลต้นแบบ 1 นวัตกรรม (**13 เรื่อง**)
- ตำบลต้นแบบ Long Term Care ผ่านเกณฑ์ **ร้อยละ 70**
- มีนวัตกรรมและเทคโนโลยีในการดูแลสุขภาพช่องปากผู้สูงอายุ
- ผู้สูงอายุทั่วประเทศ **เข้าถึงนวัตกรรมและเทคโนโลยี**เพื่อการดูแลสุขภาพช่องปาก

Quick win กลุ่มผู้สูงอายุ ปี 62

โครงการ	3 เดือน	6 เดือน	9 เดือน	12 เดือน
1. โครงการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุและป้องกันภาวะสมองเสื่อมในผู้สูงอายุ	<ul style="list-style-type: none"> (1) การประเมินทบทวนสถานการณ์ คัดกรอง (2) พัฒนาศักยภาพบุคลากร/ภาคีเครือข่าย (3) จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ถอดบทเรียน เพื่อขยายผลสร้างพัฒนานวัตกรรม (4) มีคู่มือ AFC 	<ul style="list-style-type: none"> (1) กิจกรรมปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพ (2) ชุดความรู้ด้านสุขภาพผู้สูงอายุ การขับเค็ลื่อน HL (3) มีแนวทางการสร้าง/พัฒนานวัตกรรม 	<ul style="list-style-type: none"> (1) ชมรมผู้สูงอายุคุณภาพที่มีความความรอบรู้ (HL) (2) พัฒนาระบบฐานข้อมูล 	<ul style="list-style-type: none"> (1) มีนวัตกรรมการส่งเสริมสุขภาพ 4 นวัตกรรม (2) มีพื้นที่ต้นแบบในการส่งเสริมสุขภาพ (3) มีรายงานผลการดำเนินงาน
2. โครงการพระสงฆ์กับการพัฒนาสุขภาพ	<ul style="list-style-type: none"> (1) มีผลการประเมิน ทบทวนสถานการณ์ วัดส่งเสริมสุขภาพ (2) พัฒนาหลักสูตรพระคิลานปฏิญญา 	<ul style="list-style-type: none"> (1) พัฒนาหลักสูตรพระคิลานปฏิญญา (2) มีแนวทางการดำเนินงานวัดส่งเสริมสุขภาพ 	<ul style="list-style-type: none"> (1) บูรณาการวัดส่งเสริมสุขภาพสู่วัดรอบรู้ด้านสุขภาพ (2) เยี่ยมเสริมพลังฯ 	<ul style="list-style-type: none"> (1) มีคู่มือเกณฑ์มาตรฐาน HLT (2) มีวัดต้นแบบในการส่งเสริมสุขภาพ (3) รายงานผลการดำเนินงาน
3. โครงการพัฒนาระบบการดูแลด้านสุขภาพผู้สูงอายุระยะยาว (Long Term Care) ในชุมชน ปี 2562	<ul style="list-style-type: none"> (1) มีผลการประเมินทบทวนสถานการณ์มาตรการและกฎหมาย ในการดูแลผู้สูงอายุระยะยาว และชี้แจงภาคีเครือข่าย (2) พัฒนาศักยภาพบุคลากร/ภาคีเครือข่ายในการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุ ทุกระดับ (3) พัฒนาระบบข้อมูลส่งเสริมสุขภาพและการดูแลผู้สูงอายุระยะยาว LTC 	<ul style="list-style-type: none"> (1) พัฒนาคู่มือแนวทาง การอบรม CM/ CG (2) พัฒนาแนวทางการประเมินคัดกรองดูแลผู้สูงอายุ (3) มีแนวทางการสื่อสารข้อมูล LTC ผ่านนวัตกรรม Digital (4) มีการพัฒนา CPออนไลน์ 	<ul style="list-style-type: none"> (1) มีแนวทางขับเคลื่อนการดำเนินการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุแบบองค์รวม เพื่อเตรียมความพร้อมรองรับสังคมผู้สูงอายุ (2) มีแนวทางการดูแลผู้สูงอายุในเขตเมือง ด้วยนวัตกรรม Application และ Digital 	<ul style="list-style-type: none"> (1) มีนวัตกรรมการส่งเสริมสุขภาพดูแลผู้สูงอายุ 13 เรื่อง (2) จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อเผยแพร่วัตกรรมและขยายผลการดำเนินงาน (3) มีบัญชี/ทะเบียนนวัตกรรม (4) มีรายงานผลการดำเนินงาน LTC
4. โครงการบูรณาการการพัฒนานวัตกรรมฯการดูแลสุขภาพช่องปากผู้สูงอายุ	<ul style="list-style-type: none"> (1) สนับสนุนการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การดำเนินงานของเขต/จว. (2) มีการประชุมคทง.เพื่อประเมินผลครึ่งแผน และขับเคลื่อนงานแต่ละยุทธฯ (3) การพัฒนาศักยภาพบุคลากรเกี่ยวข้อง 	<ul style="list-style-type: none"> (1) มีการดำเนินการเพื่อให้เกิดการพัฒนาไกล เข้าถึงบริการผสมผสานในระดับพื้นที่ (2) มีการพัฒนานวัตกรรมบริการให้ครบวงจร ในพื้นที่ จังหวัดน่าน (3) การพัฒนานวัตกรรมเทคโนโลยี สื่อสุขภาพเพื่อการดูแลตนเองในกลุ่มก่อนวัยสูงอายุ/ผู้สูงอายุ (4) การพัฒนาการเก็บข้อมูลเพื่อการติดตาม และประเมิน 	<ul style="list-style-type: none"> (1) พัฒนา/ขยายพื้นที่ในการพัฒนานวัตกรรม ผ่านเวทีแลกเปลี่ยนระดับจว. เขต / ประเทศ (2) เยี่ยมประเมินการดำเนินงาน (3) พัฒนาระบบการรายงาน/การเผยแพร่ข้อมูล/การนำข้อมูลไปใช้ให้พื้นที่และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 	<ul style="list-style-type: none"> (1) มีผลการดำเนินงาน/นวัตกรรม ที่เป็นรูปธรรมในพื้นที่นำร่อง (2) มีผู้สูงอายุเข้าถึงบริการผสมผสาน (3) มีตำบลเป็นแหล่งเรียนรู้และมีนวัตกรรมต้นแบบการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุด้วยตนเอง (4) ขยายผลการใช้นวัตกรรมสุขภาพด้านผู้สูงอายุ และถอดบทเรียนการสร้างนวัตกรรมในชุมชน

แผนงานบูรณาการพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2563

เป้าหมายที่ 2 : คนในสังคมไทยทุกช่วงวัยมีทักษะความรู้และความสามารถเพิ่มขึ้น

แนวทางที่ 1.1.4 : เสริมสร้างทักษะการดำรงชีวิต การเรียนรู้และการพัฒนาตลอดชีวิต (ผู้สูงอายุ 60 ปีขึ้นไป)

ตัวชี้วัดแนวทาง : ร้อยละ 60 ของพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์

โครงการพระสงฆ์กับการพัฒนาสุขภาพ ปี 2563

เหตุผลความจำเป็น

สถาบันพระพุทธศาสนาอยู่คู่สังคมไทยมาอย่างช้านาน ปัจจุบันประเทศไทยมีวัดและศาสนสถานรวมกว่า 41,205 วัด มีพระสงฆ์ จำนวน 290,015 รูป สามเณร จำนวน 58,418 รูป รวมเป็น 348,433 รูป ซึ่งมากกว่าร้อยละ 50 ของพระสงฆ์เป็นผู้สูงอายุ และมีแนวโน้มเป็นผู้สูงอายุมากขึ้น พระสงฆ์มีปัญหาทางสุขภาพ โดยเฉพาะป่วยเป็นโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง ซึ่งสาเหตุสำคัญส่วนหนึ่งมาจากอาหารที่ไม่สะอาดทำบุญของประชาชน นอกจากนี้พระสงฆ์ยังมีพฤติกรรมเสี่ยงต่อสิ่งที่เป็นสาเหตุของการเกิดโรค และขาดการออกกำลังกายที่เหมาะสม หากไม่ได้รับการแก้ไขจะกลายเป็นผู้ป่วยรายใหม่

วัตถุประสงค์โครงการ

1. เพื่อสนับสนุนการประเมิน คัดกรองสุขภาพพระสงฆ์และสามเณร	2. เพื่อสนับสนุนให้พระสงฆ์และสามเณรได้รับการดูแลด้านการส่งเสริมสุขภาพ	3. เพื่อสนับสนุนส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพพัฒนาทักษะกาย ใจ ในพระสงฆ์และสามเณรกลุ่มเสี่ยง	4. เพื่อสร้าง พัฒนาและขับเคลื่อนวัดกรรมการส่งเสริมสุขภาพพระสงฆ์และสามเณรโดยชุมชน

เป้าหมายโครงการ / ผลผลิตโครงการ (Outputs)

วิธีดำเนินงาน (กิจกรรม)

1. พระสงฆ์และสามเณรได้รับการประเมินคัดกรองสุขภาพเบื้องต้น **ร้อยละ 80**
2. พระสงฆ์ที่มีพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์ **ร้อยละ 60**
3. พระสงฆ์และสามเณรกลุ่มเสี่ยงได้รับการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพพัฒนาทักษะกาย ใจ **ร้อยละ 80**
4. มีวัดส่งเสริมสุขภาพ ผ่านเกณฑ์ **ร้อยละ 55**

1. สนับสนุนการขับเคลื่อนการดำเนินงานพระสงฆ์กับการพัฒนาสุขภาพและพระคิลานปฏิฐาก
2. พัฒนาระบบข้อมูลพระสงฆ์/สามเณร และสนับสนุนการประเมิน คัดกรองสุขภาพพระสงฆ์และสามเณร
3. ขับเคลื่อนการดำเนินงาน Health Literate Temple สร้างการเรียนรู้ เผยแพร่นวัตกรรม

ผลประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ตัวชี้วัดกิจกรรม

1. พระสงฆ์และสามเณรได้รับการประเมินคัดกรองสุขภาพและพระสงฆ์และสามเณรกลุ่มเสี่ยงได้รับการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพ พัฒนาทักษะ กาย ใจ
2. มีระบบข้อมูลและจัดเก็บข้อมูลสุขภาพพระสงฆ์และสามเณร
3. มีคู่มือเกณฑ์มาตรฐานและแนวทางการดำเนินงานวัดรอบรู้ด้านสุขภาพ (Health Literate Temple)
4. มีวัดรอบรู้ด้านสุขภาพพระดับเขตสุขภาพ

1. ร้อยละ 80 ของพระสงฆ์และสามเณรได้รับการประเมินคัดกรองสุขภาพเบื้องต้น
2. ร้อยละ 60 ของพระสงฆ์ที่มีสุขภาพที่พึงประสงค์
3. ร้อยละ 80 ของพระสงฆ์และสามเณรกลุ่มเสี่ยงได้รับการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพพัฒนาทักษะ กาย ใจ
4. มีวัดส่งเสริมสุขภาพผ่านเกณฑ์ ร้อยละ 55
5. มีพระคิลานปฏิฐากอย่างน้อย 1 รูป ต่อ 1 อำเภอ
6. พระสงฆ์ได้รับการดูแล 150,000 รูป

งบดำเนินการ

ระยะเวลาดำเนินการโครงการ

งบประมาณ : 33.64 ล้านบาท

ตุลาคม 2562 - กันยายน 2563

กลุ่มเป้าหมายโครงการ

พื้นที่ดำเนินการ

หน่วยงานที่รับผิดชอบ : สำนักอนามัยผู้สูงอายุ กรมอนามัย

พระสงฆ์/สามเณร ทั่วประเทศ

ทุกจังหวัดทั่วประเทศและกรุงเทพมหานคร

แผนงานบูรณาการพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2563

เป้าหมายที่ 2 : คนในสังคมไทยทุกช่วงวัยมีทักษะความรู้และความสามารถเพิ่มขึ้น
ตัวชี้วัดแนวทาง : ร้อยละ 50 ของการพัฒนาทักษะกาย ใจ ของผู้สูงอายุ

แนวทางที่ 1.1.4 : เสริมสร้างทักษะการดำรงชีวิต การเรียนรู้และการพัฒนาตลอดชีวิต (ผู้สูงอายุ 60 ปีขึ้นไป)

โครงการชะลอชรา ชีววัยยืนยาว ปี 2563

เหตุผลความจำเป็น

ประเทศไทยเป็นสังคมผู้สูงอายุอย่างรวดเร็ว คาดการณ์ว่าในปี 2583 ประเทศไทยจะมีผู้สูงอายุสูงถึง 20.5 ล้านคน ในขณะที่ประชากรวัยแรงงานลดน้อยลง ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงของโครงสร้างประชากร นอกจากนี้ผู้สูงอายุยังเผชิญปัญหาด้านสุขภาพซึ่งเกิดจากความเสื่อมของอวัยวะและระบบต่างๆในร่างกาย ปัญหาสุขภาพชีวิต ความเป็นอยู่ และระบบการดูแลที่ไม่ได้มาตรฐาน และความมั่นคงทางรายได้ อีกทั้งพบว่าใช้จ่ายด้านสุขภาพของประเทศไทยมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว เมื่อผนวกกับปัจจัยสังคมผู้สูงอายุ ส่งผลค่าใช้จ่ายเพิ่มมากขึ้น

วัตถุประสงค์โครงการ

1. เพื่อประเมินคัดกรองสุขภาพเบื้องต้นในผู้สูงอายุ

2. เพื่อพัฒนาศักยภาพบุคลากร ในการส่งเสริมและป้องกันสุขภาพในผู้สูงอายุ

3. เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงาน เรื่องความรู้ด้านสุขภาพ (Health Literacy) ในผู้สูงอายุ

4. เพื่อสนับสนุนให้มีนวัตกรรมในการส่งเสริมและป้องกันสุขภาพในผู้สูงอายุ โดยครอบครัวชุมชน

5. เพื่อสนับสนุน ส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพ พัฒนาทักษะกาย ใจ ในผู้สูงอายุทั่วไปและกลุ่มเสี่ยง (ภาวะความเสื่อมของร่างกาย) แบบบูรณาการ

เป้าหมายโครงการ / ผลผลิตโครงการ (Outputs)

กลุ่มเป้าหมายได้รับการพัฒนาทักษะ กาย ใจ ร้อยละ 50

วิธีดำเนินงาน (กิจกรรม)

1. สนับสนุนส่งเสริมให้มีการประเมินและคัดกรองสุขภาพเบื้องต้น พร้อมมีการบันทึกข้อมูลวางแผน เฝ้าระวังผู้สูงอายุในชุมชน
2. สนับสนุนส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรม ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพ พัฒนาทักษะกาย ใจในผู้สูงอายุกลุ่มเสี่ยง ในระดับชุมชนแบบบูรณาการ
3. พัฒนาศักยภาพบุคลากร ในการส่งเสริมดูแลสุขภาพผู้สูงอายุ
4. สร้าง/พัฒนา นวัตกรรมส่งเสริมสุขภาพ ในผู้สูงอายุที่มีภาวะเสื่อมของร่างกาย (Geriatric Syndromes, ข้อเข่าเสื่อม, การหกล้ม, สมองเสื่อม, โรคอ้วน)
5. ขับเคลื่อนการดำเนินงาน Health literacy ในกลุ่มผู้สูงอายุ

ตัวชี้วัดกิจกรรม

1. ผู้สูงอายุ(ในชมรม/โรงเรียน) มีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในการส่งเสริมสุขภาพ ร้อยละ 50
2. มีหลักสูตรการอบรมส่งเสริม ป้องกัน ด้านสุขภาพในผู้สูงอายุทั่วไปและกลุ่มเสี่ยง
3. มีคู่มือแนวทางการดำเนินงานส่งเสริม ป้องกัน ด้านสุขภาพในผู้สูงอายุทั่วไปและกลุ่มเสี่ยง ในระดับชุมชน สำหรับบุคลากร และเครือข่ายที่เกี่ยวข้องทุกระดับ
4. ผู้สูงอายุทั่วไปและกลุ่มเสี่ยง มีค่า ADL เพิ่มขึ้น ร้อยละ 50
5. มีนวัตกรรมในการส่งเสริมและป้องกันด้านสุขภาพในผู้สูงอายุกลุ่มเสี่ยง

งบดำเนินการ

งบประมาณ : 96 ล้านบาท

ระยะเวลาดำเนินการโครงการ

ตุลาคม 2562 - กันยายน 2563

ผลประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผู้สูงอายุมีคุณภาพชีวิตที่ดี ได้รับการเสริมสร้างทักษะการดำรงชีวิต การเรียนรู้ พัฒนาการตลอดชีวิตและการคุ้มครอง ทางสังคม เข้าถึงระบบการดูแลสุขภาพและการส่งเสริมสุขภาพ ด้วยนวัตกรรมและเทคโนโลยี มีศักยภาพในการดูแลตนเอง (Active aging) เพิ่มขึ้น ลดค่าใช้จ่ายในระบบบริการสุขภาพ ส่งผลให้ประเทศมีความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ต่อไป

กลุ่มเป้าหมายโครงการ

ผู้สูงอายุทั่วประเทศ

พื้นที่ดำเนินการ

ทุกจังหวัดทั่วประเทศและกรุงเทพมหานคร

หน่วยงานที่รับผิดชอบ : สำนักงานมายผู้สูงอายุ กรมอนามัย

แผนงานบูรณาการสร้างความปลอดภัยเพื่อรองรับสังคมผู้สูงอายุ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563

เป้าหมายที่ 2 สภาพแวดล้อมและนวัตกรรมที่เอื้อต่อการมีสุขภาวะที่ดีเพื่อรองรับสังคมผู้สูงอายุ **แนวทางที่ 2** ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม

โครงการพัฒนาระบบการดูแลผู้สูงอายุระยะยาว(Long Term Care) ในชุมชน ปี 2563

เหตุผลความจำเป็น

ประชากรไทยกำลังสูงวัยขึ้นอย่างรวดเร็วมาก ประเทศไทยได้กลายเป็นสังคมสูงวัยมาตั้งแต่ปี 2548 คือมีอัตราส่วนประชากรอายุ 60 ปี ขึ้นไป สูงถึงร้อยละ 10 ประชากรสูงอายุกำลังเพิ่มขึ้นด้วยอัตราที่เร็วมากคือ สูงกว่าร้อยละ 4 ต่อปี ในขณะที่ประชากรรวมเพิ่มขึ้นด้วยอัตราเพียงร้อยละ 0.5 ผู้สูงอายุ ต้องการผู้ดูแล ประเมินปีในกิจวัตรประจำวัน แต่ไม่สามารถมีผู้ดูแลได้ตามต้องการอยู่จำนวนหนึ่ง ผู้สูงอายุวัยปลาย (อายุ 80 ปี ขึ้นไป) มีมากถึงร้อยละ 24 ที่ต้องการการดูแล ประเมินปี แต่มีผู้สูงอายุที่ต้องการผู้ดูแลแต่ไม่สามารถมีผู้ดูแลได้เป็นสัดส่วนมากถึงร้อยละ 4 ของผู้สูงอายุวัยปลายทั้งหมด

วัตถุประสงค์โครงการ

1. เพื่อให้ผู้สูงอายุที่อยู่ในภาวะพึ่งพิงได้รับดูแลจากทีมสหสาขาวิชาชีพของหน่วยบริการปฐมภูมิ เครือข่ายโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพระดับตำบล และหน่วยบริการด้านสุขภาพที่เกี่ยวข้อง

2. เพื่อให้บริการดูแลด้านสาธารณสุขถึงที่บ้านอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอตามปัญหาสุขภาพและชุดสิทธิประโยชน์โดยการมีส่วนร่วมของครอบครัว ชุมชนและท้องถิ่นให้ผู้สูงอายุมีคุณภาพชีวิตที่ดี อยู่ในสังคมอย่างมีศักดิ์ศรี เข้าถึงบริการอย่างถ้วนหน้าและเท่าเทียม เป็น การสร้างสังคมแห่งความเอื้ออาทร และ สมานฉันท์

3. สามารถลดภาระงบประมาณ ค่าใช้จ่ายด้านสุขภาพภาครัฐ ตลอดจน สนับสนุนและผู้ดูแลผู้สูงอายุ (Caregiver) ควบคู่ไปกับการพัฒนาทีม หมอครอบครัวและอาสาสมัครในชุมชน

4. เพื่อส่งเสริม สนับสนุนกิจกรรม การส่งเสริมสุขภาพในชมรม ผู้สูงอายุคุณภาพ /โรงเรียน ผู้สูงอายุและชุมชน

5. เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ถ่ายทอด นวัตกรรมการส่งเสริมสุขภาพ ผู้สูงอายุ/ยกย่องเชิดชูเกียรติ ผู้สูงอายุสุขภาพดี พื้นที่ที่มีการ ดำเนินงานส่งเสริมสุขภาพดูแล ผู้สูงอายุระยะยาวดีเด่น

เป้าหมายโครงการ / ผลผลิตโครงการ (Outputs)

1. จำนวนผู้สูงอายุที่เข้าถึงหรือใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีในการดูแลผู้สูงอายุในชุมชน **250,000** คน
2. จำนวนนวัตกรรมและเทคโนโลยีการดูแลผู้สูงอายุระยะยาวที่สามารถพัฒนาเป็น ต้นแบบในการให้บริการ **เขตสุขภาพละ 2 เรื่อง รวม 26 เรื่อง**
3. ตำบลที่มีระบบการส่งเสริมสุขภาพดูแลผู้สูงอายุระยะยาว (Long Term Care) ในชุมชน ผ่านเกณฑ์ **ร้อยละ 80**

วิธีดำเนินงาน (กิจกรรม)

1. ทบทวนสถานการณ์การดำเนินงานและพัฒนาระบบการให้บริการส่งเสริมสุขภาพดูแล สุขภาพผู้สูงอายุระยะยาว (Long Term Care)
2. พัฒนาระบบข้อมูล Long Term Care แบบบูรณาการ และเข้าถึงได้ง่ายร่วมกับภาคี เครือข่ายและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
3. สนับสนุนขับเคลื่อนการดำเนินงานดูแลผู้สูงอายุระยะกลางในชุมชน (Intermediate Care in Community)
4. ขับเคลื่อนมาตรฐานหลักสูตรการดูแลผู้สูงอายุไปสู่การปฏิบัติ ขับเคลื่อนมาตรฐาน หลักสูตรการดูแลผู้สูงอายุไปสู่การปฏิบัติ
5. การสร้างกระแสแลกเปลี่ยนเรียนรู้และขยายผล

พื้นที่ดำเนินการ

กลุ่มเป้าหมายโครงการ

ทุกจังหวัดทั่วประเทศ รวมกรุงเทพมหานคร

ผู้สูงอายุทั่วประเทศ

งบดำเนินการ

ระยะเวลาดำเนินการโครงการ

งบประมาณ : 113.5 ล้านบาท

ตุลาคม 2562 - กันยายน 2563

หน่วยงานที่รับผิดชอบ : สำนักอนามัยผู้สูงอายุ กรมอนามัย

ผลประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผู้สูงอายุมีคุณภาพชีวิตที่ดี อยู่ในสังคมอย่างมีศักดิ์ศรีเข้าถึงระบบการดูแลสุขภาพ และคุ้มครองทางสังคมอย่างทั่วถึงและเท่าเทียมมีความมั่นคงปลอดภัย มีพฤติกรรม สุขภาพที่พึงประสงค์ และมีนวัตกรรม เทคโนโลยีทางการแพทย์ ที่ช่วยลดค่าใช้จ่ายใน การนำเข้าเครื่องมือแพทย์ จะส่งผลให้ประเทศมีความมั่นคง มั่งคั่งและยั่งยืนต่อไป

แผนงานบูรณาการสร้างความเสมอภาคเพื่อรองรับสังคมผู้สูงอายุ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563

เป้าหมายที่ 2 สภาพแวดล้อมและนวัตกรรมที่เอื้อต่อการมีสุขภาพที่ดีเพื่อรองรับสังคมผู้สูงอายุ

แนวทางที่ 2 ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม

โครงการบูรณาการการพัฒนาระบบ คุณภาพ และการเข้าถึงบริการทันตสุขภาพสำหรับผู้สูงอายุ กรมอนามัย ปี 2563 ภายใต้แผนงานทันตสุขภาพสำหรับผู้สูงอายุ ประเทศไทย พ.ศ. 2558-2565

เหตุผลความจำเป็น

- สุขภาพช่องปากเป็นปัญหาที่มีความชุกและรุนแรงในกลุ่มผู้สูงอายุมากกว่าวัยอื่นๆ การรักษา ฟันฟู มีความซับซ้อน ค่าใช้จ่ายสูง ใช้เวลานาน และใช้บุคลากรเฉพาะ แต่ผู้สูงอายุส่วนใหญ่ยังดูแลตนเองไม่ได้ เข้าไม่ถึงบริการโดยเฉพาะบริการส่งเสริม ป้องกัน รักษาเพื่อเก็บรักษาฟันรวมทั้งยังมีปัญหาโรคที่รุนแรง กระทั่งต่อคุณภาพชีวิต เช่น แผล/มะเร็งช่องปาก น้ำลายแห้ง สัมพันธ์กับโรคเรื้อรังทางร่างกาย เป็นต้น
- ยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี ด้านสาธารณสุข กำหนดเป้าหมายให้คนไทย ควรมียุทธศาสตร์การมีสุขภาพดี (HALE) ไม่น้อยกว่า 75 ปี ซึ่งปัจจัยหนึ่งที่มีความสัมพันธ์กับ Life span คือ การมีฟันเคี้ยวอาหารได้ จึงมีการบูรณาการหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับทันตสุขภาพผู้สูงอายุทั้งหมด จัดทำแผนงานทันตสุขภาพสำหรับผู้สูงอายุประเทศไทย พ.ศ. 2558 - 2565 ที่กรม. มีมติเห็นชอบในหลักการ เมื่อ 6 มกราคม 2558 ให้จัดทำแผนดำเนินการ

วัตถุประสงค์โครงการ

1. เพื่อให้ผู้สูงอายุกลุ่มเป้าหมาย เข้าถึงบริการ นวัตกรรม เทคโนโลยี การสร้างเสริมสุขภาพช่องปาก ที่ผสมผสาน ทั้งการส่งเสริม ป้องกัน รักษา และฟื้นฟูเพิ่มขึ้น

2. เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายสามารถดูแลสุขภาพช่องปากได้ด้วยตนเอง เข้าถึงสื่อ ความรู้ เพื่อการดูแลตนเอง ทั้งกลุ่มที่ช่วยเหลือตนเองได้ และช่วยเหลือตนเองไม่ได้

3. พัฒนางองค์ความรู้ เทคโนโลยีที่เหมาะสม และบูรณาการการดูแลสุขภาพช่องปากกับการดูแลสุขภาพด้านอื่นๆ รวมทั้งการเตรียมความพร้อมของประชาชนด้านทันตสุขภาพ

เป้าหมายโครงการ / ผลผลิตโครงการ (Outputs)

กลุ่มเป้าหมายโครงการ

1. ผู้สูงอายุเข้าถึงนวัตกรรมบริการสุขภาพช่องปากแบบผสมผสาน 3.5 ล้านคน
2. มีชมรมผู้สูงอายุด้านการส่งเสริมสุขภาพช่องปาก 5,000 ชมรม
3. บุคลากรและภาคีเครือข่ายได้รับการพัฒนา 3,000 คน
4. มีเทคโนโลยี นวัตกรรมบริการ การดูแลสุขภาพช่องปากผู้สูงอายุใน 4 ประเด็น

ผู้สูงอายุทั่วประเทศทุกกลุ่ม ทั้งกลุ่มที่ช่วยเหลือตนเองได้ และไม่ได้ (กลุ่มหลัก คือ ผู้สูงอายุ 60 ปีขึ้นไปและ กลุ่มรอง คือ ผู้ที่อายุ 40 - 59 ปี)

พื้นที่ดำเนินการ

77 จังหวัดทั่วประเทศ

วิธีดำเนินงาน (กิจกรรม)

ตัวชี้วัดผลลัพธ์ (Outcomes)

กิจกรรมหลัก	กิจกรรมดำเนินการ
กิจกรรมที่ 1 : การสร้างความเข้มแข็งภาค ประชาชนในการดูแลช่องปากตนเอง	1.1 พัฒนา/จัดกระบวนการ/สนับสนุน ชมรม, โรงเรียนผู้สูงอายุ ชุมชน จัดกิจกรรม/สิ่งแวดล้อม ที่กระตุ้น/เอื้อการเรียนรู้ปรับพฤติกรรม 1.2 พัฒนาศักยภาพอาสาสมัครภาคประชาชน อสม. Care giver
กิจกรรมที่ 2 : พัฒนากลไกการเข้าถึงนวัตกรรม เทคโนโลยี บริการ และ การพัฒนาศักยภาพบุคลากร/ เครือข่าย เพื่อให้บริการ	2.1 การพัฒนาระบบ กลไก เพื่อเพิ่มการเข้าถึงบริการสุขภาพช่องปาก โดยการประชุมชี้แจง ประสาน ทรนงค์ แลกเปลี่ยน สนับสนุน 2.2 การพัฒนาศักยภาพบุคลากรและหลักสูตรด้านทันตกรรมผู้สูงอายุ 3 - 5 วัน 2.3 การพัฒนาหลักสูตร/เครื่องมือ ที่ใช้ในการสนับสนุนกิจกรรม 2.4 การติดตาม กำกับ และประเมินผล
กิจกรรมที่ 3 : พัฒนา นวัตกรรม/เทคโนโลยีบริการ และการสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ	3.1 การพัฒนานวัตกรรม เทคโนโลยี เพื่อการดูแลสุขภาพช่องปากในผู้สูงอายุในจังหวัดต้นแบบ และบูรณาการกับการดูแลสุขภาพด้านอื่นๆ รวมทั้งการสนับสนุน นวัตกรรม ผลิตภัณฑ์ 3.2 การพัฒนาแนวทาง มาตรฐาน การดูแลสุขภาพช่องปากในผู้สูงอายุแต่ละ ประเด็น โดยการ ถอดบทเรียน ประเมินผล

ผู้สูงอายุร้อยละ 60 มีฟันแท้ 20 ซี่ หรือ 4 คู่สบฟันหลัง

งบดำเนินการ

งบประมาณ : 43.6 ล้านบาท

ระยะเวลาดำเนินการโครงการ

ตุลาคม 2562 - กันยายน 2563

ผลประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ร้อยละ 60 ของผู้สูงอายุมีสุขภาพช่องปากดี และมีฟันใช้งานได้อย่างเหมาะสม รวมทั้งสามารถดูแลตนเองเบื้องต้น และ เข้าถึงเทคโนโลยี นวัตกรรมบริการแบบผสมผสาน

หน่วยงานรับผิดชอบ : สำนักทันตสาธารณสุข กรมอนามัย

Тяжкычои!

